

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Вища педагогічна освіта знаходиться в стані пошуку нового змісту і її структури, педагогічна громадськість та Міністерство освіти та науки України початок цього процесу співвідносять із необхідністю розробки цілісної концепції і нового стандарту педагогічної освіти.

Сучасна „практична філософія” освіти ставить перед випускником педвузу високі вимоги. До їх числа належать здатність до творчої самостійності, оволодіння ефективною рефлексією, уміння визначати стратегічні пріоритети освітньої політики та ін. Все більш глибоким стає протиріччя між професійними можливостями випускників педвузів і вимогами до них сучасної школи. Тому метою нашого дослідження є пошук шляхів формування професійно-педагогічної культури майбутнього вчителя, що відповідало б сучасним вимогам суспільства.

Успіх підготовки майбутніх вчителів до професійно-педагогічної діяльності залежить від багатьох чинників. Результатом цього процесу повинен стати рівень сформованості професійно-педагогічної діяльності. Безумовно, до підготовки вчителя ставляться високі вимоги і суспільство хотіло б уже починаючого вчителя бачити підготовленим до творчої діяльності. Тому сам процес професійної підготовки майбутнього вчителя, формування у нього професійно-педагогічної діяльності повинен відбуватися в умовах навчально-творчої діяльності.

Педагогічна освіта має свою структуру, зміст, виконує функції в суспільстві, які періодично, у зв'язку зі змінами можливостей і потреб суспільства, переглядаються. Такі зміни знаходять своє відображення в нових програмах і стандартах педагогічної освіти. Стандарт педагогічної освіти визначає її зміст через виділення трьох блоків: загальнокультурного, психолого-педагогічного і предметного.

Головним результатом засвоєння змісту психолого-педагогічного блоку повинна бути сформована професійно-педагогічна діяльність. Професіоналізм спеціаліста виявляється у виконанні професійної діяльності на певному рівні. Стандарт визначає систему знань, хоча в професійній діяльності знання виступають засобом її здійснення. Не принижуючи значущості знань, адже вони і є головною умовою реалізації конкретної діяльності, необхідна спеціальна цілеспрямована робота створення та осягнення процесу дієвості засвоєного, вміння оперувати знаннями, розв'язувати певні завдання, ефективно виконувати певну діяльність.

Сформована професійно-педагогічна діяльність у випускників педвузу робить їх конкурентно спроможними, соціально захищеними членами суспільства. Тому нами висувається проблема удосконалення професійної готовності випускників педвузів через осягнення професійно-педагогічної діяльності у вузі.

Складний процес оновлення змісту освіти і її структури зумовив пошук нових форм організації навчальної діяльності, методів викладання, педагогічних технологій. Розробка нового змісту, названих категорій передбачає реалізацію нової парадигми освіти: Педагогічна освіта повинна сформувати таку особистість учителя, яка володіючи метазнаннями та певною методологією, могла підготувати нове покоління до саморозвитку,

відчувати закономірності розвитку суспільства, вміти самостійно приймати рішення і жити в умовах, що змінюються.

Процес підготовки майбутнього вчителя до професійно-педагогічної діяльності в педвузах відбувається в суперечливому середовищі:

- про теорії і освітні технології студенти черпають знання з дисциплін психолого педагогічного блоку;

- навчання студента, формування професійно-педагогічної діяльності відбувається цілісним освітнім педагогічним процесом. При цьому численні навчальні предмети в методологічному плані дуже далекі від передової педагогічної теорії.

Подолати негативні тенденції можливо різними шляхами. Універсальний – подолати низький рівень вузівської методики. Здійснити вказаний шлях практично неможливо. Тому наш пошук можливостей удосконалення підготовки майбутнього вчителя зупинився на предметах педагогічного циклу. Ці предмети озброюють теорією і технологіями навчання. Педагогічні теорії повинні бути реалізовані, в першу чергу, у процесі засвоєння педагогічного змісту освіти. Зміст психолого-педагогічного блоку покликаний бути випереджаючим по відношенню до практики вузівського викладання і інноваційних процесів загальноосвітньої школи.

Успіх досить складного педагогічного дослідження визначається методологією дослідження. Сформулюємо методологічні засади дослідження професійно-педагогічної діяльності.

Таким чином, головним підходом, що забезпечує успішність дослідження є діяльнісний підхід. Діяльність, виступаючи феноменом людини, реалізується тільки особистістю. Тому знання закономірностей розвитку особистості виступає механізмом підготовки до професійної діяльності. Крім того, феномен людської діяльності складний і багатозначний, нас же у руслі дослідження професійно-педагогічної діяльності насамперед цікавлять її зміст та структура, різні рівні її опису.

Перспективами подальших досліджень є виявлення можливостей та шляхів дослідження професійно-педагогічної діяльності, а також вивчення змін, що відбуваються в особистості в ході формування професійно-педагогічної діяльності.

Анотація

Обґрунтовується необхідність дослідження професійно-педагогічної діяльності в умовах оновлення суспільства та реформування освіти. Розглядаються методологічні засади аналізу професійно-педагогічної діяльності. Значне місце в змісті професійно-педагогічної діяльності відводиться творчості. Головним підходом у дослідженні визнано діяльнісний підхід. Подано перспективи подальших досліджень.

Обосновывается необходимость исследования профессионально-педагогической деятельности в условиях обновления общества и реформирования образования. Рассматриваются методологические основы анализа профессионально-педагогической деятельности. Значительное место в содержании профессионально-педагогической деятельности принадлежит творчеству. Главным подходом в исследовании признается деятельностный подход. Даются перспективы дальнейших исследований.